

Nadnacionalno poročilo

Dogodki za vključevanje skupnosti kot povratne informacije za ocenjevanje potreb na področju svetovanja, poklicnega usposabljanja in mreženja pri prehodu z zaščitene zaposlitve na splošni trg dela

*Jenny Schulz, Ursula Meyer,
Georgia Karaoli, Moira Kobše*

DS3 A3 / oktober 2024 / Mannheim

HdBA
Hochschule der
Bundesagentur für Arbeit
University of Applied Labour Studies

Sofinancira
Evropska unija

Financira Evropska unija. Izražena stališča in mnenja pa so samo mnenja avtorjev in ne odražajo nujno stališč in mnenj Evropske unije ali Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA). Niti Evropska unija niti EACEA ne moreta biti odgovorni zanje.

ID projekta: 2022-1-DE02-KA220-VET-000088595

To delo je licencirano pod [Creative Commons Priznanje avtorstva-Nekomercialno-Deli pod enakimi pogoji 4.0 International \(CC BY-NC-SA 4.0\)](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/)

Contents

1	Uvod.....	4
1.	Belgija: Predstavitev projekta in delavnice Include3.....	6
1.1	Naloge in cilji.....	6
1.2	Dosedanji rezultati projekta	6
1.3	Razprava	7
1.4	Delavnica	8
2	Ciper: Vključite ³ informativni dan	11
2.1	Uvod.....	11
2.2	Postopek	11
2.3	Rezultati in prihodnje usmeritve	11
2.4	Materiali in viri.....	12
2.5	Strokovno usposabljanje za pripravo na prehod.....	12
2.6	Mreže.....	12
2.7	Sklep	12
3	Nemčija: Vključite ³ informativni in akcijski dan z delavnico	13
3.1	Kratek opis.....	13
3.2	Rezultati.....	15
3.2.1	Skupina A: Strokovnjaki ponudnikov storitev	15
3.2.2	Skupina B: Strokovna delavnica	18
3.2.3	Skupina C: Strokovnjaki s področja prehoda iz delavnice v delo	22
4	Slovenija: Informativni dan in živahna izmenjava	26
5	Sklep.....	27

Seznam tabel

Tabela 1 Pregled dogodkov sodelovanja v skupnosti	5
Tabela 2: Skupina A: Strokovnjaki ponudnikov storitev o rezultatih svetovanja.....	16
Tabela 3: Skupina A: Strokovnjaki izvajalcev storitev o rezultatih poklicnega usposabljanja	16
Tabela 4: Skupina A: Strokovnjaki ponudnikov storitev o rezultatih mreženja	17
Tabela 5: Skupina B: Strokovna delavnica o rezultatih svetovanja.....	20
Tabela 6: Strokovna delavnica o rezultatih poklicnega usposabljanja.....	21
Tabela 7: Skupina B: Strokovna delavnica o rezultatih mreženja	21
Tabela 8: Strokovnjaki s področja prehoda iz delavnice v delo na rezultatih svetovanja	23
Tabela 9: Strokovnjaki s področja prehoda z delavnice na delo na rezultatih poklicnega usposabljanja	24
Tabela 10: Strokovnjaki s področja prehoda z delavnice na delo na rezultatih mreženja.....	25

1 Uvod

Jenny Schulz

Izvedba dogodkov za sodelovanje v skupnosti je del 3. sklopa projekta Erasmus+ »Include³. Include³ je evropski projekt, ki poteka od septembra 2022 do avgusta 2025 in se osredotoča na prehod oseb s kognitivnimi motnjami iz zaščitene zaposlitve na splošni trg dela. Cilj projekta je opredeliti in razširiti dobre prakse na področju poklicnega usposabljanja in svetovanja v zaščiteni delavnici v pripravi in med prehodom na splošni trg dela. Poleg tega je cilj projekta razviti učni načrt, ki podpira svetovalne delavce v vključujočem procesu združevanja ljudi s kognitivnimi motnjami, podjetij in poklicnega usposabljanja na delavnici, da bi omogočili prehod na splošni trg dela. V projekt sodelujejo Zvezna agencija za zaposlovanje Univerza uporabnih znanosti (Nemčija), VHS Bildungsinstitut VoG (Belgija), Sintezni center za raziskave in izobraževanje (Ciper), eMundus (Litva) in Ozara d.o.o. (Slovenija).

Cilj dogodkov za vključevanje skupnosti je bil po eni strani informirati tiste, ki so vključeni na področje vključevanja, o projektu »Include³« in tako povečati doseg rezultatov projekta. Po drugi strani pa naj bi se udeleženci zbrali za ciljno usmerjeno izmenjavo, da bi zagotovili povratne informacije o rezultatih intervjujev fokusnih skupin in smernicah. Dogodki za vključevanje skupnosti tako zagotavljajo, da so rezultati našega projekta relevantni za prakso in upoštevajo potrebe in izkušnje vpletenih. Poleg tega smo ugotovili, da so tisti, ki se ukvarjajo s področjem vključevanja, prispevali pomembne teme in misli, s katerimi se trenutno ukvarjajo v praksi, poleg naših predstavitvenih tem.

Med 23. februarjem 2024 in 15. marcem 2024 so v Belgiji, na Cipru, v Nemčiji in Sloveniji potekali štirje dogodki za sodelovanje v skupnosti, ki se jih je skupaj udeležilo 70 udeležencev.

Naslednja posamezna poročila iz držav poudarjajo različne spodbude, ki jih je ekipa Include³ dala prisotnim, in ustrezne povratne informacije tistih, ki so vključeni na področje vključevanja. Poleg tega so na kratko analizirani tudi posamezni sodelavci in dnevni postopki. Kjer so potekale delavnice, je predstavljena struktura in rezultati delavnic. Medtem ko so bili dogodki na Cipru in v Sloveniji predvsem informativne narave, so bile delavnice ponujene tudi v Nemčiji in Belgiji.

Kategorija	Belgija	Ciper	Nemčija	Slovenija
Datum	28. februarja 2024	23. februarja 2024	27. februarja 2024	15. marec 2024
Udeleženci	13	10	27	20

Tabela 1 Pregled dogodkov sodelovanja v skupnosti

1. Belgija: Predstavitev projekta in delavnice Include3

Ursula Meyer

28. februarja 2024 je v Eupenu v okviru projekta Include³ potekal dogodek za vključevanje skupnosti. Kot udeleženci so bili dobrodošli različni strokovnjaki za vključevanje, delodajalci iz socialnih podjetij, zaposleni v posebnih šolah in invalidi. Prisotnih je bilo 13 udeležencev.

Program, ki ga je pripravil VHS Bildungsinstitut, je predvideval splošen uvod v projekt Include³, nekoliko podrobnejšo predstavitev dosedanjega napredka in delavnico na temo vključevanja na primarni trg dela.

1.1 Naloge in cilji

Ker se multiplikacijskega dogodka še niso udeležili vsi prisotni, je Liliane Mreyen iz VHS predstavila cilje projekta Include³. Zlasti je bil poudarjen vidik zagotavljanja svetovanja in usposabljanja za invalide iz enega vira ter zagotavljanja ustreznega gradiva za usposabljanje. Poudarjen je bil tudi pomemben cilj pripraviti delodajalce in bodoče sodelavce invalidov na novo situacijo ter zanje razviti ustrezna gradiva ali tečaje usposabljanja.

Udeležencem se je zdel še posebej zanimiv mednarodni vidik, ki bi lahko dal nov zagon za njihove lastne premisleke. Ker je v Belgiji med svetovanjem in usposabljanjem ločeno, bi bilo treba tu začeti daljnosežne spremembe.

1.2 Dosedanji rezultati projekta

Ursula Meyer je nato predstavila ugotovitve fokusnih skupin, ki so bile lani izvedene skupaj z invalidi in strokovnjaki za vključevanje. Najpomembnejša merila za vključitev na primarni trg dela, ki so jih navedli zadevni ljudje, so bila zmanjšanje stresa, izogibanje konfliktom in priložnosti za razvoj posebnih znanj in spretnosti. Za zaposlene v zaščiteneh delavnicah je bil poudarek na boljšem povezovanju z delodajalci na primarnem trgu dela in ustvarjanju več spodbud za vključevanje. Pomembno je bilo tudi vključiti zasebni sektor kot aktivnega partnerja in doseči močnejše povezovanje med vsemi vpletenimi stranmi.

Predstavitev smernic, kolikor so bile takrat na voljo, je bila deležna posebnega zanimanja. Njihov cilj je zagotoviti osnovo za celovit koncept vsebine in metodologije svetovanja in usposabljanja za osebe s kognitivnimi motnjami. Smernice naj bi delovale kot smernice za usmerjanje dela vseh, ki so vključeni v proces vključevanja.

Osnovna načela so prikazana v naslednjem diagramu:

4. Bisherige Ergebnisse: Guidelines Phasen und Grundprinzipien der Beratung

Slika 1 Dosedanji rezultati smernic

Ursula Meyer je poudarila razmislek v svetovalnem ciklu kot še posebej pomemben vidik, zlasti za razmere v Belgiji. Ne gre samo za to, kako dobro je oseba uživala v delovni praksi, ampak predvsem, ali so se iz nje pojavila nova spoznanja ali veščine. Nato bo morda treba ponovno opraviti postopek, vendar bi to moralo biti v vsakem primeru mogoče.

Da bi to zagotovili, je treba procesu prilagoditi tudi vlogo svetovalca. V skladu z metodo Include³ je treba delo trenerjev kombinirati z delom svetovalcev in tako vzpostaviti tesen odnos zaupanja. Ursula Meyer je tudi poudarila, da metoda Include³ ne želi in ne more vsega ponovno izumiti, temveč pregledati obstoječe postopke ali orodja za njihove koristi in jih vključiti v celoten metodološki koncept.

1.3 Razprava

Po tej predstavitvi je hitro sledila živahna razprava, v kateri so bili rezultati smernic preneseni v posebne razmere v Belgiji. Tam je svetovanje za invalide v DSL (Service for Self-Determined Living), medtem ko so zaščitene delavnice odgovorne za usposabljanje.

V razpravi je bila na splošno vprašljiva kategorizacija oseb s posebnimi potrebami in brez njih. V bistvu ima vsaka oseba potrebo po podpori v nekem pogledu, tudi kot otrok, in to je treba upoštevati. Brez kategorizacije invalidnosti bi lahko izginile tudi ovire neinvalidnih oseb. Dokler pa ostanejo, bi bilo treba večji poudarek nameniti izobraževalnemu delu.

Podjetja morajo biti bolj pripravljena na invalide. Težko jih je trenirati in jih je treba podpirati. Človeški viri, kot so delovni trenerji, so potrebni za skrb za vse zaposlene. Da bi vzbudili večje zanimanje za delodajalce, bi bilo treba povečati politični pritisk na delodajalce, na primer s socialnimi klavzulami, kot so tiste, ki obstajajo v javnem sektorju.

Vendar pa bi bilo mogoče veliko storiti tudi z boljšim mreženjem in komunikacijo, vendar pogosto primanjkuje informacij. Zato je bilo zelo dobrodošlo, da metoda Include³ vključuje tudi učne videoposnetke in podobno informativno gradivo. Obstaja že veliko ukrepov in 350 podjetij v vzhodni Belgiji že dela z invalidi. Izkušnje udeležence s telesno prizadetostjo kažejo, da so se njeni sodelavci odzvali zelo pozitivno in so bili v pomoč. Vendar pa je to lahko drugačno za ljudi s kognitivnimi motnjami.

1.4 Delavnica

Drugemu delu dogodka za vključevanje skupnosti je sledila delavnica, katere cilj je bil združiti izkušnje in ideje udeležencev. Načrtovana je bila kombinacija dveh metod: svetovne kavarne in metode Walta Disneyja. Vzdušje kavarne, prti, na katere so lahko vsi pisali, in specifična vprašanja so bili sprejeti iz svetovne kavarne. Metoda Walta Disneyja je sestavljena iz razdelitve udeležencev v tri skupine: sanjači, realisti in kritiki. Vsaka skupina je dobila vprašanje in 20 minut za razpravo. Ena oseba je moderirala tabelo, napisala najpomembnejše točke na karticah za moderiranje in kasneje predstavila rezultate.

Na splošno je potekala zelo živahna izmenjava mnenj o naslednjih vprašanjih:

- Kako bi lahko izgledala vključitev v GD leta 2050? (sanjač)
- Kako bi lahko izboljšali vključenost danes? (Realistično)
- Kakšne so težave z vključitvijo? (Kritiki)

Udeleženci so razvili naslednje ključne točke:

Slika 2: Rezultati delavnice

Sanjač:

- okrepljeno sodelovanje
- Razlike v sposobnostih niso pomembne, vsakdo lahko nekaj naredi in to se tudi priznava
- Odprta komunikacija
- Projekti skupnosti, ki ne poudarjajo razlik
- Negativna energija se pretvori v pozitivno energijo
- Priznana je intersekcionalnost in večkratno izključevanje je odpravljeno.

Realist:

- Socialne spretnosti bi lahko bolje spodbujali v šoli
- Destigmatizacija storitev in zaščitene delavnic
- Podpora v podjetju prek medkulturnih mediatorjev
- Ustvarite socialne klavzule, ki nagrajujejo podjetja, če zaposlijo osebo s potrebami po podpori, in jih ne kaznujejo, če tega ne storijo
- Več informacij v preprostem jeziku
- Živa vključenost pomeni sprejemanje potreb drugih
- Ponovni razmislek o družbenih normah in vrednotah

Kritiki:

- Pomanjkanje družbene sprejemljivosti in strah pred stikom
- Preobremenjeni s tem, kar ni v skladu z normo
- Dolgoročne podpore podjetjem ni mogoče financirati
- Podpora ljudem s potrebami po podpori v zasebnem sektorju je veliko bolj zamudna kot v zaščitene delavnici

Živahna razprava se je končala v času kosila, udeleženci pa so obljubili, da bodo še naprej spremljali napredek projekta Include³ in izrazili željo po podrobni dokumentaciji dogodka. VHS Bildungsinstitut je bil tudi naprošen, da še bolj vključi medije, vključno s tradicionalnimi tiskanimi mediji, da bi ustvaril več publicitete za temo vključevanja.

2 Ciper: Vključite³ informativni dan

Gruzija Karaoli

2.1 Uvod

Zjutraj 23. februarja 2024 je projektna skupina Include³ gostila pomemben dogodek v "The View Cafe", ki je del fundacije Christou Steliou Ioannou. Seja, ki je bila predvidena med 10.30 in 12.15, je bila namenjena razpravi o vključevanju posameznikov z motnjami v duševnem razvoju v delovno silo in družbo na splošno. Dogodek je privabil različne udeležence, vključno s strokovnjaki za vključevanje, psihologi, ergo terapevti, svetovalci in strokovnjaki za karierno orientacijo. Na dogodku so sodelovali tudi predstavniki skupine za samozagovorništvo, ekipe duševno prizadetih posameznikov, ki se zagovarjajo zase v različnih kontekstih odločanja.

2.2 Postopek

Dogodek se je začel s prihodom in registracijo udeležencev od 10:30 do 10:40, čemur je sledila topla dobrodošlica Gruzije Karaoli iz SYNTHESIS. Prva predstavitev, ki jo je organizirala skupina za samozagovorništvo, je opisala njihovo identiteto, cilje, ukrepe in prihodnje korake. Ta predstavitev je bila ključnega pomena pri določanju tona dogodka, saj je poudarila pomen samozastopanja in avtonomije za posameznike z motnjami v duševnem razvoju.

Po tem je Georgia Karaoli ponovno stopila na oder in predstavila projekt Include³. Podrobneje smo obravnavali ta projekt, namenjen vključevanju posameznikov z motnjami v duševnem razvoju na trg dela in širši družbeni kontekst. Predstavitev je zajemala pregled projekta in prihodnje usmeritve. Cilj projekta je ustvariti podporno gradivo, kot so podcasti, videoposnetki in grafične predstavitve, ki bodo olajšale nemoteno vključevanje posameznikov z motnjami v duševnem razvoju na odprt trg dela.

Karaoli je podrobno opisala tudi cilje, namenjene strokovnjakom in svetovalcem za vključevanje, ki vključujejo razvoj vodnika s teoretičnimi metodami, praktičnimi aplikacijami in najboljšimi praksami za podporo prehodu. V razvoju je tudi izobraževalni program, posebej zasnovan za strokovne svetovalce, katerega cilj je zagotoviti potrebna orodja in metodologije za učinkovito vključevanje.

2.3 Rezultati in prihodnje usmeritve

Projekt Include³ je prinesel več ključnih rezultatov, vključno z mednarodnim poročilom o najboljših praksah po vsej Evropi in stalnim razvojem vodnika za svetovalce. Prihodnji koraki vključujejo vzpostavitev programa usposabljanja za svetovalce in spletne platforme z odprtimi izobraževalnimi viri.

Na Cipru so razprave fokusnih skupin poudarile trenutno stanje na trgu dela, ki je zaradi velikosti države precej omejeno, kar povzroča neustrezne zaposlitvene možnosti za posameznike s kognitivnimi težavami. Oblikovanje vključujoče kulture je bilo poudarjeno kot ključni del svetovalnega procesa, ki zahteva izobraževanje tako rehabilitiranih odraslih kot njihovih bodočih sodelavcev.

Svetovalni proces bi moral biti namenjen odpravljanju stereotipov in poučevanju učinkovitih komunikacijskih strategij. Druga izpostavljena točka je bila čustvena in psihološka odpornost rehabilitiranih posameznikov in kako jih podpreti pri razvoju ustreznih spretnosti in kompetenc.

2.4 Materiali in viri

Izobraževalno gradivo, ki ga svetujejo strokovnjaki in svetovalci, bi moralo biti posodobljeno, uporabniku prijazno in kontekstualno ustrezno. Bistvenega pomena so odprti komunikacijski kanali med vsemi vpletenimi stranmi, vključno z rehabilitiranimi posamezniki, družinami, delodajalci, zaposlenimi, svetovalci in drugimi ustreznimi strokovnjaki.

2.5 Strokovno usposabljanje za pripravo na prehod

Strokovnjaki na področju vključevanja tesno sodelujejo z oddelkom za vključevanje Ciprskega združenja za poklicno svetovanje. Poudarek je na iskanju načinov za podporo rehabilitiranim posameznikom na način, ki spodbuja njihovo željo in prizadevanja za večjo avtonomijo v njihovem poklicnem in gospodarskem življenju.

2.6 Mreže

Poudarjena je bila potreba po platformi, kjer bi zainteresirani delodajalci in zaposleni ali strokovnjaki za vključevanje lahko komunicirali, da bi uskladili potrebe z razpoložljivim osebjem. Metodologija in učni načrt morata spodbujati večšine mreženja.

2.7 Sklep

Dogodek Include³ v fundaciji Christou Steliou Ioannou je bil ključni trenutek za vse udeležence, vključno z dinamično ekipo iz skupine za samozagovorništvo. Razprave in predstavitve niso le poudarile trenutnih prizadevanj in dosežkov projekta Include³, temveč so tudi postavile temelje za prihodnje sodelovanje, zlasti s posebno šolo Christou Steliou Ioannou, ki je izrazila veliko zanimanje za prihodnje sodelovanje.

Dogodek se je zaključil s priložnostnim srečanjem, ki je ponujalo pijače in prigrizke, kjer so udeleženci imeli priložnost za mreženje, izmenjavo idej in medsebojno spoštovanje. Ta družbeni vidik dogodka je poudaril pomen skupnosti in sodelovanja na poti k vključujočemu zaposlovanju in družbenemu vključevanju posameznikov z motnjami v duševnem razvoju.

Če povzamemo, je bil projektni dogodek Include³ celovita in pronicljiva seja, ki ni le zagotovila dragocenih informacij o trenutnem stanju in prihodnjih usmeritvah prizadevanj za vključevanje, temveč je tudi spodbudila občutek skupnosti in skupnega namena med vsemi udeleženci.

3 Nemčija: Vključite³ informativni in akcijski dan z delavnico

Jenny Schulz

3.1 Kratek opis

27. februarja 2024 je v prostorih Univerze za uporabne študije dela (HdBA) potekal strokovni dogodek v okviru projekta "Include³", ki ga financira EU.

27 strokovnjakov je sprejelo povabilo prof. dr. Silvie Keller, prof. dr. Yasemin Körtek in Jenny Schulz.

Prof. dr. Silvia Keller in Antonia Lesle, vodja poklicnega usposabljanja v Diakoniewerkstätten Rhein-Neckar, sta v svojih pozdravnih govorih poudarili poseben pomen invalidov za primarni trg dela v času pomanjkanja kvalificiranih delavcev.

Jenny Schulz je nato prisotne seznanila s cilji projekta (vključno z oblikovanjem učnega načrta za podporo izobraževanju in svetovanju pri prehodu iz zaščitene zaposlitve na splošni trg dela) in delovnimi paketi v projektu.

Prav tako je na kratko predstavila podcaste, pojasnjevalne videoposnetke in poročila, ki so že bila dokončana.

Prof. dr. Yasemin Körtek je spregovoril o prehodu iz zaščitene zaposlitve na splošni trg dela z vidika trenutnih svetovalnih in izobraževalnih praks v Belgiji, na Cipru, v Nemčiji in Sloveniji. Predstavila je rezultate več fokusnih skupinskih intervjujev s strokovnjaki s področja vključevanja, poklicnega izobraževanja in usposabljanja, podjetji in samostojnimi strokovnjaki.

Prof. dr. Silvia Keller je nato raziskala vprašanje, kaj je potrebno pri poklicnem usposabljanju in svetovanju med prehodom iz zaščitene zaposlitve na splošni trg dela. Predstavila je smernice, ki se razvijajo v projektu Include³ in služijo kot osnova za razvoj kurikulumov za usposabljanje svetovalcev in poklicnega usposabljanja.

Nato so udeleženci v treh delavnicah delili svoje strokovno znanje in poglede na glavne izjave smernic Include³. To strokovno znanje zagotavlja projektu dragocene povratne informacije za nadaljnji razvoj smernic.

Marlene Schleicher iz Elterninitiative Rhein-Neckar e.V. je nato ganljivo opisala, kako je njen sin Kai našel zaposlitev na splošnem trgu dela. Izpostavila je izzive in ugodne dejavnike.

**Sofinancira
Evropska unija**

Na koncu se je profesorica dr. Silvia Keller poslovila od prisotnih in predstavila učni načrt in naslednje korake v projektu.

Ekipa Include³ se zahvaljuje vsem prisotnim za uspešno izmenjavo.

3.2 Rezultati

3.2.1 Skupina A: Strokovnjaki ponudnikov storitev

Svetovanje pri prehodu z delavnice za invalide na splošni trg dela	Kako so vam všeč izjave?	Izjavam bi rad dodal naslednje:	Kakšne izkušnje/ideje imate za izvedbo?
S svetovanjem bi morali invalidi odkriti svoje prednosti in moči. In tako sprejemajte odločitve in dosegajte cilje (opolnomočenje).	😊	Odvisno od razumevanja svetovanja	Razvojno načrtovanje, pogled na trg dela Povezovanje: EUTB in AA
Invalidi morajo izraziti svoje mnenje in imeti besedo v svetovalnem procesu (sodelovanje).	😊		Refleksija, Posameznik, Samoučinkovitost, Participacija
Za invalide bi morala obstajati stalna kontaktna oseba. Kontaktna oseba zagotavlja svetovanje. In podpira prehod iz delavnice na trg dela.	😊	Izvajanje je težko	Upravljanje prehoda, mreženje, odprta hierarhična struktura
V postopku svetovanja je več korakov. Oseba s posebnimi potrebami in kontaktna oseba se v korakih pogovarjata skupaj. Koraki so: Orientacija, preizkušanje, odločanje in razmišljanje.	😊	Sprememba perspektive, usmerjenost v moč, kompetence	Omogočite razvojni proces (poštenost), razvojno usmerjen
Med svetovanjem je treba opraviti oceno primernosti. Ocenjevanje primernosti pomeni, katere naloge so primerne za invalidno osebo.	😊	Usmerjeno v moč, kompetence, rezbarjenje delovnih mest	Razvojno usmerjeno, aplikativno usmerjeno, kompetentno usmerjeno
Na začetku mora kontaktna oseba pogosto videti invalidno osebo v podjetju in jo tesno spremljati. Kasneje naj bi podpora postala manj pogosta.	😊	Podporne strukture situacijski, kadrovski razvoj (trajnostno)	Opomba: Spremljevalci lahko pozneje postanejo manj pogosti.

Svetovanje pri prehodu z delavnice za invalide na splošni trg dela	Kako so vam všeč izjave?	Izjavam bi rad dodal naslednje:	Kakšne izkušnje/ideje imate za izvedbo?
Metoda bi morala obravnavati, kako obravnavati dvojno vlogo (npr. svetovalec hkrati posreduje vsebino poklicnega usposabljanja in je koordinator mreže).	😊	Duševno zdravje, pričakovanje kompetenc	

Tabela 2: Skupina A: Strokovnjaki ponudnikov storitev o rezultatih svetovanja

Poklicno usposabljanje na delavnicah za pripravo na trg dela	Kako so vam všeč izjave?	Izjavam bi rad dodal naslednje:	Kakšne izkušnje/ideje imate za izvedbo?
Pri poklicnem usposabljanju bi se morali invalidi naučiti: Kaj so delovne vrline? Kako se obnašam v podjetju?	😊	Pričakovanja Kulturna skupina, socialno okolje, obseg medsebojne podpore	Preobčutljivost v podjetju
Pri poklicnem usposabljanju bi se morali invalidi naučiti: kateri poklici obstajajo? Kaj potrebujete, da lahko opravljate delo?	😊	Pričakovanja Kulturna skupina, socialno okolje, obseg medsebojne podpore	Senzibilizacija v podjetju, opomba: namesto poklicev, katere dejavnosti obstajajo?
Pri poklicnem usposabljanju bi se morali invalidi naučiti: Kako se spopadam z anksioznostjo na delovnem mestu? Kako lahko postanem brez stresa? Kako se spopadam s konflikti?	😊	Pričakovanja Kulturna skupina, socialno okolje, obseg medsebojne podpore	Preobčutljivost v podjetju

Tabela 3: Skupina A: Strokovnjaki izvajalcev storitev o rezultatih poklicnega usposabljanja

Omrežja med prehodom	Kako so vam všeč izjave?	Izjavam bi rad dodal naslednje:	Kakšne izkušnje/ideje imate za izvedbo?
Pri prehodu z delavnice na splošni trg dela so vključeni različni mrežni partnerji. Partnerji v mreži so na primer delodajalci, negovalci, agencija za zaposlovanje in zaposlitveni trener. Vsi partnerji v omrežju bi se morali poznati in dobro sodelovati.	☹️ Vid	Prepoznavanje meja (družina, tretje osebe), razjasnitev vlog, vzdrževanje omrežij / struktur, upravljanje s časom	Hitri zmenki
Zaposlitveni trener ali svetovalec mora imeti pregled nad mrežo.	☹️ Vid	Obravnavanje rezultatov (usmerjeno v rešitve) in vodenje v omrežju	Individualna dodana vrednost, operativna raven kot strokovnjaki, izmenjava/vrednotenje, okvir in čas
Zaposlitveni trenerji in svetovalci bi se morali naučiti in prispevati veščine mreženja za upravljanje mreže vključevanja za prehod.	😊 Vid		

Tabela 4: Skupina A: Strokovnjaki ponudnikov storitev o rezultatih mreženja

3.2.2 Skupina B: Strokovna delavnica

Svetovanje pri prehodu z delavnice za invalide na splošni trg dela	Kako so vam všeč izjave?	Izjavam bi rad dodal naslednje:	Kakšne izkušnje/ideje imate za izvedbo?
S svetovanjem bi morali invalidi odkriti svoje prednosti in moči. In tako sprejemajte odločitve in dosegajte cilje (opolnomočenje).	😊	Odvisno je od svetovalca. Svetovanje in opolnomočenje bi se moralo začeti veliko prej.	Omrežje je pomembno za opolnomočenje. Vključiti je treba rezultate prejšnjih svetovalnih sej. In vključite svoje osebno omrežje.
Invalidi morajo izraziti svoje mnenje in imeti besedo v svetovalnem procesu (sodelovanje).	😊😊	Točka kritike: Izkušnje. Svetovalec posluša prošnje, vendar ne pomaga ustrezno (enosmerna ulica). Delodajalci ne sprejemajo invalidov ali imajo malo potrpljenja. Dolge čakalne liste, na primer za usposabljanje na delovnem mestu.	Smernice za delodajalce o prilagodljivem delovnem času, delu s krajšim delovnim časom, povečanju delovnega časa, zaposlitvi bi morala biti za ponudbo pripravništva.
Za invalide bi morala obstajati stalna kontaktna oseba. Kontaktna oseba zagotavlja svetovanje. In podpira prehod iz delavnice na trg dela.	😊	Kritika: Izkušnje s spreminjanjem kontaktnih oseb. Morate biti sposobni izbrati kontaktno osebo, ki vam je všeč.	Kontaktna oseba mora biti res trajna. Kemija mora biti pravilna. Na voljo je treba več kontaktnih oseb. Želja: izbirate med vsaj 3 osebami.
V postopku svetovanja je več korakov. Oseba s posebnimi potrebami in kontaktna oseba se v korakih pogovarjata	😞	Dodatek: to ni čisto zaporedje. To ni zaključen proces in faza odločanja bi morala biti v rokah invalidne osebe.	Resnično resna pripravništva, svetovalec mora preveriti, tesna podpora, tudi

Svetovanje pri prehodu z delavnice za invalide na splošni trg dela	Kako so vam všeč izjave?	Izjavam bi rad dodal naslednje:	Kakšne izkušnje/ideje imate za izvedbo?
skupaj. Koraki so: Orientacija, preizkušanje, odločanje in razmišljanje.		Nadaljevati se mora v krogu (ne linearnem procesu). Delodajalci morajo biti vključeni v svetovanje. Delodajalci in invalidi bi morali svojo odločitev oblikovati pregledno in pošteno. Kritika: v praksi delodajalci pogosto nimajo pravega interesa za zaposlovanje. Dilema odvrtačlnih dejavnikov v pokojninskem sistemu	svetovanje o poti nazaj v delavnico, finančno svetovanje za invalide
Med svetovanjem je treba opraviti oceno primernosti. Ocenjevanje primernosti pomeni, katere naloge so primerne za invalidno osebo.	😊 😞	Lahko povzroči tesnobo: izpitna situacija. Primernost se sčasoma spreminja.	Ponudite individualno oceno sposobnosti: pripravništvo, poskusna naloga, testna situacija, ocena. Izberite med temi, kjer se lahko oseba s posebnimi potrebami najbolje predstavi. Celotno sliko je treba oblikovati v daljšem časovnem obdobju. Omogočeno mora biti ponovitev preizkusa poklicne usposobljenosti.
Na začetku mora kontaktna oseba pogosto videti invalidno osebo v podjetju in jo tesno spremljati. Kasneje naj bi podpora postala manj pogosta.	😊	Pozitivna. Dober občutek, ko lahko nekaj naredite sami brez svetovalca / kontaktne osebe.	

Svetovanje pri prehodu z delavnice za invalide na splošni trg dela	Kako so vam všeč izjave?	Izjavam bi rad dodal naslednje:	Kakšne izkušnje/ideje imate za izvedbo?
Metoda bi morala obravnavati, kako obravnavati dvojno vlogo (npr. svetovalec hkrati posreduje vsebino poklicnega usposabljanja in je koordinator mreže).	V skupini niso bili vprašani.	V skupini niso bili vprašani.	V skupini niso bili vprašani.

Tabela 5: Skupina B: Strokovna delavnica o rezultatih svetovanja

Poklicno usposabljanje na delavnicah za pripravo na trg dela	Kako so vam všeč izjave?	Izjavam bi rad dodal naslednje:	Kakšne izkušnje/ideje imate za izvedbo?
Pri poklicnem usposabljanju bi se morali invalidi naučiti: Kaj so delovne vrline? Kako se obnašam v podjetju?	😊	Dodatek: točnost, zanesljivost, upoštevanje odmorov.	Usposabljanje: Branje ure, praktične življenjske lekcije, nadaljnje usposabljanje, kontingent usposabljanja: moduli, med katerimi lahko izbirate, kot iz bifeja. Individualno usposabljanje.
Pri poklicnem usposabljanju bi se morali invalidi naučiti: Kateri poklici obstajajo? Kaj potrebujete, da lahko opravljate delo?	😊😞	Ne določite območja od začetka. Nikogar ne silite na območje, ki ga ne želi.	Praktične življenjske lekcije, nadaljnje usposabljanje, kontingent za nadaljnje usposabljanje: moduli, med katerimi lahko izbirate kot iz bifeja. Individualno usposabljanje.

Poklicno usposabljanje na delavnicah za pripravo na trg dela	Kako so vam všeč izjave?	Izjavam bi rad dodal naslednje:	Kakšne izkušnje/ideje imate za izvedbo?
Pri poklicnem usposabljanju bi se morali invalidi naučiti: Kako se spopadam z anksioznostjo na delovnem mestu? Kako lahko postanem brez stresa? Kako se spopadam s konflikti?	😊	Trenutno ga je težko izvajati, vendar je treba storiti več.	Kričanje, sprostitveni rituali, zmanjševanje velikosti skupin.

Tabela 6: Strokovna delavnica o rezultatih poklicnega usposabljanja

Omrežja med prehodom	Kako so vam všeč izjave?	Izjavam bi rad dodal naslednje:	Kakšne izkušnje/ideje imate za izvedbo?
Pri prehodu z delavnice na splošni trg dela so vključeni različni mrežni partnerji. Partnerji v mreži so na primer delodajalci, negovalci, agencija za zaposlovanje in zaposlitveni trener. Vsi partnerji v omrežju bi se morali poznati in dobro sodelovati.	😊 😐	Če oseba s posebnimi potrebami želi, da so partnerji vključeni. Strokovno znanje partnerjev v omrežju mora biti pravilno.	Kemija med invalidno osebo in mrežnim partnerjem mora biti pravilna. Vsakdo ima posamezen zemljevid omrežja.
Zaposlitveni trener ali svetovalec mora imeti pregled nad mrežo.	😊 😐	Upoštevati je treba tudi obstoječa omrežja. Več besede za invalide, osnova zaupanja	Brez izjave
Zaposlitveni trenerji in svetovalci bi se morali naučiti in prispevati večine mreženja za upravljanje mreže vključevanja za prehod.	V skupini niso bili vprašani.	V skupini niso bili vprašani.	V skupini niso bili vprašani.

Tabela 7: Skupina B: Strokovna delavnica o rezultatih mreženja

3.2.3 Skupina C: Strokovnjaki s področja prehoda iz delavnice v delo

Svetovanje pri prehodu z delavnice za invalide na splošni trg dela	Kako so vam všeč izjave?	Izjavam bi rad dodal naslednje:	Kakšne izkušnje/ideje imate za izvedbo?
S svetovanjem bi morali invalidi odkriti svoje prednosti in moči. In tako sprejemajte odločitve in dosegajte cilje (opolnomočenje).	😊	Velja tudi za druge skupine invalidov. Gre za osebo, ki si to želi. Pravica do želje in pravica do izbire.	Ni komentarjev
Invalidi morajo izraziti svoje mnenje in imeti besedo v svetovalnem procesu (sodelovanje).	😊	Svetovanje kot participativni proces. Svetovanje pomeni tudi prikazovanje poti naprej.	Ni komentarjev
Za invalide bi morala obstajati stalna kontaktna oseba. Kontaktna oseba zagotavlja svetovanje. In podpira prehod iz delavnice na trg dela.	😊	Svetovalci morajo biti senzibilizirani - za stranke in njihovo okolje. Zaupanje, preglednost, izobraževanje.	Ni komentarjev
V postopku svetovanja je več korakov. Oseba s posebnimi potrebami in kontaktna oseba se v korakih pogovarjata skupaj. Koraki so: Orientacija, preizkušanje, odločanje in razmišljanje.	😊	Koraki morajo biti vedno prilagojeni zadevni osebi.	Ni komentarjev
Med svetovanjem je treba opraviti oceno primernosti. Ocenjevanje primernosti pomeni, katere naloge so primerne za invalidno osebo.	😊	Vrednotenje uspešnosti in opazovanja med pripravištvom. Dokončna, razpoložljiva, popolna dokumentacija preskušanj/diagnostike primernosti	Ni komentarjev

Svetovanje pri prehodu z delavnice za invalide na splošni trg dela	Kako so vam všeč izjave?	Izjavam bi rad dodal naslednje:	Kakšne izkušnje/ideje imate za izvedbo?
Na začetku mora kontaktna oseba pogosto videti invalidno osebo v podjetju in jo tesno spremljati. Kasneje naj bi podpora postala manj pogosta.	😊	Pomoči, financiranje/podpora, ustvarjanje delovnih mest brez ovir.	Gradivo o varnosti in zdravju pri delu, higienski predpisi v preprostem ali enostavnem jeziku (vizualizacija), profiliranje zadevne osebe (spretnosti, kompetence, potrebe), listki za usmerjanje za delodajalce (v zvezi s pripomočki, slikami invalidov, možnimi delovnimi mesti).
Metoda bi morala obravnavati, kako obravnavati dvojno vlogo (npr. svetovalec hkrati posreduje vsebino poklicnega usposabljanja in je koordinator mreže).	😊	Vloga in odgovornost svetovalca z upoštevanjem perspektiv.	Ni komentarjev

Tabela 8: Strokovnjaki s področja prehoda iz delavnice v delo na rezultatih svetovanja

Poklicno usposabljanje na delavnicah za pripravo na trg dela	Kako so vam všeč izjave?	Izjavam bi rad dodal naslednje:	Kakšne izkušnje/ideje imate za izvedbo?
Pri poklicnem usposabljanju bi se morali invalidi naučiti: Kaj so delovne vrline? Kako se obnašam v podjetju?	😊	Ponudbe, prilagojene ciljni skupini: točnost, vztrajnost	Brez komentarja.
Pri poklicnem usposabljanju bi se morali invalidi naučiti: kateri poklici obstajajo? Kaj potrebujete, da lahko opravljate delo?	😊	Kaj potrebuje trg dela?	Časovni dejavnik: osredotočenost na osebo ni zastoj. Priporočilo za podaljšanje izobraževalnega sektorja na tri leta (enakost)
Pri poklicnem usposabljanju bi se morali invalidi naučiti: Kako se spopadam z anksioznostjo na delovnem mestu? Kako lahko ostanem brez stresa? Kako se spopadam s konflikti?	😊	Socialne veščine, mehke veščine, zanesljivost, komunikacija	Poklicna priprava (SRH): program s 40 točkami - možna izmenjava Program usposabljanja KuKuK: vsebina vključuje anksioznost in zmanjšanje stresa in InAcoach - digitalni trener za opravljanje delovnih nalog

Tabela 9: Strokovnjaki s področja prehoda z delavnice na delo na rezultatih poklicnega usposabljanja

Omrežja med prehodom	Kako so vam všeč izjave?	Izjavam bi rad dodal naslednje:	Kakšne izkušnje/ideje imate za izvedbo?
<p>Pri prehodu z delavnice na splošni trg dela so vključeni različni mrežni partnerji. Partnerji v mreži so na primer delodajalci, negovalci, agencija za zaposlovanje in zaposlitveni trener. Vsi partnerji v omrežju bi se morali poznati in dobro sodelovati.</p>	<p>😊</p>	<p>V mrežo dodajte naslednje partnerje: šole (SBBZ), poklicne šole, predstavnike podjetij za hudo invalide, IFD, organizacije za financiranje ukrepov.</p> <p>Kontaktna oseba na delavnici v tesnem dialogu s kontaktno osebo podjetja</p>	<p>Časovni načrt AG-BA: Opredelitev upravičenosti do financiranja, postopkov/kontrolnih seznamov</p> <p>Vključujoča mreža podjetij NRW: Prehod vmesnika - manjkajoči vir</p>
<p>Zaposlitveni trener ali svetovalec mora imeti pregled nad mrežo.</p>	<p>😊</p>	<p>Storitev za delodajalce: Klicanje priložnosti</p> <p>BA: Upravičenost do pripravništva (DRV, IFD) - preglednost</p>	<p>Prekrivajoče se storitve</p> <p>Kontaktna oseba/svetovalec mora biti prisoten/na voljo po zaposlitvi.</p>
<p>Zaposlitveni trenerji in svetovalci bi se morali naučiti in prispevati veščine mreženja za upravljanje mreže vključevanja za prehod.</p>	<p>😊</p>		<p>Ustvarjanje zemljevida omrežja</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Povezano z institucijami b) Prilagojeno

Tabela 10: Strokovnjaki s področja prehoda z delavnice na delo na rezultatih mreženja

Opomba: vse izjave ne vsebujejo obrazca po spolu. To je posledica preprostega jezika izvirnih izjav, ki so reproducirane v tej tabeli.

4 Slovenija: Informativni dan in živahna izmenjava

Moira Kobše

OZARA d.o.o., slovenski partner projekta Include³, je 15. marca 2024 javnosti predstavila napredne rezultate in razvoj projekta. Glavni poudarek dogodka je bil na predstavitvi razvoja v okviru projekta, ki se je zgodil v zadnjem letu, ko je bilo razvitega veliko novega gradiva.

Dogodku se je pridružilo 20 zunanjih udeležencev z udeleženci iz javne in zasebne sfere: Zavodi za zaposlovanje, Center za ponovno uporabo socialnega podjetništva, Inštitut za razvoj alternativnih praks socialnega podjetništva, Lokalna visoka šola, Zavod za zaposlovanje, Zasebni poslovni subjekti in Organizacija za medijsko svetovanje. Dogodek je bil odprt tudi za udeležence programa socialne vključenosti podjetja OZARA d.o.o.

Dogodek se je zaključil z uvodno razpravo o prvem osnutku učnega načrta metode Include³ in poudarkom na specifični tematiki. Razprava med udeleženci se je osredotočila na splošne skupine povratnih informacij, ki jih lahko povzamemo na naslednji način:

Zaposlitev in/ali vrnitev na trg dela: odvisno od številnih zunanjih dejavnikov (razpoložljivost podpornega okolja, nediskriminatorne prakse, razumevanje smiselnega prispevka ciljnih skupin k trgu dela, sprememba perspektive, ki se ne zgodi le na družbeni, temveč tudi na sistemski ravni – tj. nedavno ponovno pridobljena volilna pravica).

Mrežo rehabilitacijskih storitev je treba okrepiti, da bi ponudili več prostora in predvsem časa za individualiziran pristop.

Koncept samostojnega življenja, ki vključuje storitve in spodbujanje življenja zunaj institucije za spodbujanje neodvisnosti (življenje kot tako, ki je povezano z vsemi vidiki življenja, vključno s preходом na trg dela).

Najpomembnejši sklep iz prejetih povratnih informacij je mogoče povezati z nacionalnimi ali sistemskimi spremembami, ki se dogajajo ali se dogajajo v zadnjih letih (zlasti od leta 2018, ko je bila pripravljena Resolucija o nacionalnem programu za duševno zdravje 2018–2028). Zaposlitev, pravica do dela, tudi če pod podprtimi pogoji, je eden najpomembnejših elementov samostojnega življenja. Tako imenovano "besedo" najranljivejših družbenih skupin je treba upoštevati v postopku odločanja v različnih službah. Rehabilitacijski proces ostaja in je bil komuniciran kot eden najpomembnejših procesov za združevanje delodajalcev in potencialnih zaposlenih, saj je prilagoditev delovnega mesta nujna, pravica in ponuja storitve, ki obema stranema omogočajo, da najdeta najboljšo možno rešitev.

Eden od preostalih izzivov trenutno in v prihodnosti je realnost trga dela kot takega in prožne zaposlitvene možnosti – neuskkljenost potreb določenega poslovnega sektorja, kvalificirane delovne sile, strukture delovnih dni in strukture nalog, ki jih je mogoče prilagoditi invalidom. Tipologija dela, ki je prilagodljivo osebam z motnjami v duševnem razvoju in tudi večinoma na voljo njihovim sposobnostim, je bolj izvedljiva v zavodih za zaposlovanje, saj je veliko več prožnosti pri prilagajanju delovnih postopkov individualnim sposobnostim vsakega zaposlenega, ki se sooča z omejitvami v tem smislu.

5 Sklep

Jenny Schulz

Posamezna poročila o dogodkih sodelovanja skupnosti kažejo, da so rezultati fokusnih skupin in smernice v posameznih državah naleteli na veliko zanimanje prisotnih in spodbudili zanimive razprave.

Ključni rezultati dogodkov sodelovanja skupnosti za posamezne države so povzeti spodaj.

- Belgija: Na dogodku o sodelovanju v skupnosti je bilo poudarjeno, da je treba rezultate smernic prilagoditi nacionalnemu in lokalnemu kontekstu. Podjetja morajo biti boljše pripravljena na zaposlene s posebnimi potrebami in zagotoviti je potrebno boljše mreženje in obveščanje za vse zainteresirane strani, ki so vključene v proces vključevanja.
- Ciper: Udeleženci na Cipru so poudarili tudi pomen mreženja in izmenjave med ustreznimi deležniki in skupinami za vključevanje invalidov.
- Nemčija: Na delavnicah so se prisotni strinjali s trditvijo, da prehod na splošni trg dela zahteva individualno svetovanje, mreženje svetovalca, veliko razmisleka med postopkom in usklajeno vsebino usposabljanja.
- Slovenija: V središču razprav je bila tudi krepitev mreže rehabilitacijskih izvajalcev v Sloveniji. Poleg tega je zaposlitev na splošnem trgu dela ali vrnitev nanj odvisna od različnih dejavnikov. Prisotni so tudi poudarili, da je neodvisnost invalidov pomembna. Opolnomočenje je mogoče doseči na primer z oblikami stanovanj, ki spodbujajo neodvisnost.

Rezultati razprav služijo kot povratne informacije s terena in od samih strokovnjakov ter se neposredno prenesejo v oblikovanje smernic v projektu Include³.

[HdBA - Univerza za uporabne študije dela](#), kot nacionalna institucija, pristojna za izobraževanje strokovnjakov za delo v Zvezni agenciji za zaposlovanje, ima posebno strokovno znanje o vprašanih poklicnega izobraževanja in usposabljanja (PIU) ter svetovanje v zvezi s temi vprašanji. To vključuje izobraževanje in usposabljanje svetovalcev, ki delajo v specializiranih oddelkih za podporo invalidom, ki so med drugim odgovorni za uvrstitev strank v oddelke za poklicno izobraževanje in usposabljanje zaščitenih delavnic. HdBA ima specializirano katedro za študije vključevanja in se v zadnjih letih osredotoča na to področje.

Kontaktna oseba: Silvia Keller, Silvia.Keller@hdba.de

[OZARA](#) storitveno in invalidsko podjetje d.o.o. je eden od ključnih nacionalnih ponudnikov storitev na področju poklicne rehabilitacije in socialne vključenosti. Z nespornim statusom strokovne avtoritete na področju usposabljanja, zaposlovanja invalidov, socialne vključenosti, poklicne in zaposlitvene rehabilitacije v Sloveniji OZARA d.o.o. prinaša konzorciju ključne vire s prenosom znanja o potrebah, opredeljenih v obsegu projektnega predloga. Ima približno 150 potencialnih končnih uporabnikov ter na desetine strokovnih delavcev in mentorjev, ki podpirajo te prikrajšane skupine.

Kontaktna oseba: Gregor Cerar, gregor.cerar@ozara.si

[VHS Bildungsinstitut](#) (Center za izobraževanje odraslih) je izobraževalna služba krščanskega delavskega gibanja (CAB) v vzhodni Belgiji, v nemško govoreči skupnosti. CAB je največje družbeno gibanje v Belgiji. VHS se ukvarja predvsem s socialno-političnimi učnimi dejavnostmi, kot so usposabljanja za koordiniranje projektov za kulturne in družbene projekte, v AKADEMIJI 50+ pa z usposabljanjem starejših pri različnih predmetih, kot so politologija, sociologija, filozofija, zgodovina, kognitivna stimulacija itd. Po letu 2015 je VHS usklajeval integracijsko pot v vzhodni Belgiji z jezikovnimi tečaji (nemščina) na različnih ravneh in državljskimi lekcijami za vse ljudi, ki prihajajo v nemško govorečo skupnost. VHS je vključen tudi v usposabljanja brezposelnih oseb o aplikacijskih tehnikah in vključevanju na trg dela. To so tudi teme, ki se obravnavajo v več projektih Erasmus+.

Kontaktna oseba: Liliane Mreyen, l.mreyen@vhs-dg.be

[Center](#) za raziskave in izobraževanje SYNTHESIS d.o.o. je pionirska organizacija, ki sproži in izvaja projekte pozitivnega družbenega učinka, s poudarkom na socialni vključenosti in dostopnosti storitev in izdelkov za vse. SYNTHESIS je ena vodilnih institucij na Cipru na področju socialnega podjetništva in socialnih inovacij. Ustanovila je in upravlja HUB NICOSIA, izobraževalni center in skupnost organizacij s kulturnimi, okoljskimi in družbenimi cilji. Glavne ciljne skupine SYNTHESIS so ljudje iz marginaliziranih/prikrajšanih/ranljivih delov družbe, kot so mladi, odrasli in starajoče se prebivalstvo, migranti, begunci in prosilci za azil, osebe s telesnimi in duševnimi motnjami.

Kontaktna oseba: Irene Kamba, irene.k@synthesis-center.com

[Všj "eMundus"](#) ima široko strokovno znanje na področju razvoja različnih aplikacij IKT. Poslanstvo eMundusa je dejavno spodbujati razvoj družbe znanja z razvojem storitev, povezanih z izobraževalnimi dejavnostmi, informacijsko tehnologijo, inovacijami in praktičnimi aplikacijami v izobraževanju in družbenih dejavnostih, ekologijo, zdravim življenjskim slogom in harmoničnim izobraževanjem, da bi zagotovili kakovostno sodelovanje.

Kontaktna oseba: Vida Drąsutė, info@emundus.lt